

SPIS TREŚCI

WSTĘP	9
ROZDZIAŁ PIERWSZY	
ANALIZA POJĘCIA PODMIOTOWOŚCI	11
1.1. Podmiotowość w perspektywie socjologicznej.....	12
1.1.1. Podmiotowość indywidualna i podmiotowość kolektywna	15
1.2. Charakterystyka filozofii podmiotowości	20
1.3. Postmodernistyczna odpowiedź podmiotowości.....	31
1.4. Podmiotowość a godność człowieka	37
Lektury.....	43
ROZDZIAŁ DRUGI	
MARGINALNOŚĆ SPOŁECZNA	44
2.1. Alienacja, czyli wykluczenie społeczne.....	45
2.1.1. Próba zdefiniowania alienacji.....	47
2.1.2. Socjologiczna przyczyna alienacji	48
2.2. Ubóstwo w świecie	52
2.3. Depresja społecznym wykluczeniem.....	54
2.4. Socjofobia.....	56
2.5. Marginalizacja osób chorych i niepełnosprawnych.....	58
2.6. Społeczne skutki alkoholizmu	61
2.7. Narkomania – problem społeczeństwa XXI wieku	63
2.8. Agresja.....	69
Lektury.....	74

SPOŁECZEŃSTWO I JEGO STRUKTURA**75**

3.1. Spojrzenie na strukturę społeczną.....	81
3.2. Współczesne formy organizacji społecznej.....	85
3.3. Historyczne uwarunkowania zmian w strukturze społecznej i modelu życia jednostki.....	88
3.4. Społeczeństwo i jego typy	89
3.4.1. Społeczeństwo łowieckie.....	89
3.4.2. Społeczeństwo rolnicze	91
3.4.3. Społeczeństwo industrialne	92
3.4.4. Społeczeństwo przyszłości – społeczeństwo informacyjne.....	94
3.5. Współczesna krystalizacja statusu społecznego.....	100
3.6. Ruchy społeczne	104
3.6.1. Ruchy natywistyczne i millenarystyczne.....	105
3.6.2. Nowe ruchy społeczne.....	107
3.6.3. Interwencja socjologiczna.....	109
3.7. Struktura społeczna jako system stosunków	110
3.7.1. Struktura społeczna w podstawach myśli społecznej.....	110
3.8. Koncepcje struktury społecznej.....	118
3.8.1. Koncepcja interakcyjna.....	118
3.8.2. Koncepcja konfliktowa	118
3.8.3. Koncepcja strukturalistyczna	119
3.8.4. Koncepcja strukturacji.....	119
3.8.5. Koncepcja funkcjonalna.....	119
3.9. Struktura społeczna jako system stosunków interakcyjnych.....	120
3.10. Właściwości makrostruktur	128
3.11. Procesy współczesnych przemian społecznych.....	128
Lektury.....	131

SYSTEM SPOŁECZNY I SPOŁECZEŃSTWO GLOBALNE**132**

4.1. System społeczny jako istotny element rzeczywistości	133
4.2. Podstawowe funkcje systemu	135
4.3. Teoria systemów	136
4.4. Podejście systemowe w naukach społecznych.....	137
4.4.1. Pojęcie systemu w socjologii	138
4.5. Globalizm i wyzwania globalizacyjne.....	139
4.5.1. Pojęcie globalizacji	141
4.5.2. Historia globalizacji.....	145

4.5.3. Cechy współczesnej globalizacji	147
4.6. Globalizm a kultura wartości	154
Lektury	163

ROZDZIAŁ PIĄTY

STRATYFIKACJA SPOŁECZNA **164**

5.1. System stratyfikacji społecznej	165
5.2. Teorie stratyfikacji społecznej	165
5.2.1. Teoria konfliktu	167
5.2.2. Ujęcie wielowymiarowe Maxa Webera	167
5.2.3. Ujęcie funkcjonalistyczne	168
5.2.4. Teoria ewolucyjna według Gerharda Lenskiego	169
5.3. Podstawowe systemy stratyfikacji	170
5.3.1. Niewolnictwo	170
5.3.2. Kasty	171
5.3.3. Społeczeństwo stanowe	173
5.3.4. System klasowy	177
Lektury	178

ROZDZIAŁ SZÓSTY

ŁAD, KONFLIKT, ANOMIA SPOŁECZNA **179**

6.1. Podstawowe założenia ładu społecznego	179
6.2. Konflikt społeczny	181
6.3. Czynniki religijny a konflikt społeczny	189
6.3.1. Kara śmierci	190
6.3.2. Eutanazja	192
6.3.3. Aborcja	193
6.4. Ład moralny w budowaniu ładu społecznego	194
6.5. Kultura a ład społeczny	196
6.6. Typologia ładu społecznego według Stanisława Ossowskiego	200
6.7. Uniwersalizm indywidualizmu podstawą ładu społecznego	202
6.8. Konflikt społeczny jako proces życia	204
6.8.1. Typy konfliktów	205
6.9. Próba opisu konfliktu społecznego	211
6.10. Konflikt społeczny w koncepcji Ralfa Dahrendorfa i Lewisa Alfreda Cosera	215
6.11. Rozwiązywanie konfliktów	220
6.12. Anomia społeczna	223
Lektury	226

NARÓD JAKO WSPÓLNOTA**227**

7.1. Koncepcje narodu	228
7.2. Tożsamość narodowa.....	228
7.2.1. Grupa etniczna i etnograficzna.....	229
7.3. Procesy etnogenezy i etnicyzmu.....	230
7.4. Unia Europejska Europą narodów	232
7.5. Naród a państwo.....	234
7.6. Naród a grupa etniczna.....	234
7.7. Kształtowanie się świadomości narodowej w Europie.....	235
Lektury.....	236

PAŃSTWO**237**

8.1. Termin <i>państwo</i>	237
8.2. Definiowanie pojęcia państwa	237
8.3. Koncepcje państwa	238
8.4. Państwo i jego funkcje	239
8.5. Władza państwowa.....	240
8.6. Typologie państw	241
8.7. Ogólna charakterystyka państwa	243
8.8. Teorie powstania państwa	248
8.9. Typy i formy państwa.....	249
8.9.1. Funkcje państwa.....	249
8.9.2. Obywatel w strukturze państwowej.....	250
Lektury.....	252

ZAKOŃCZENIE**253**

Bibliografia.....	255
-------------------	-----

Autor w tej książce omawia podmiotowość w perspektywie socjologicznej, wykluczenie społeczne, społeczeństwo i jego strukturę, system społeczny, globalizację, stratyfikację, ład, anomie społeczną, konflikt społeczny, naród jako wspólnotę i państwo wraz z jego funkcjami, typami oraz formami. Publikacja *Makrostruktury* prezentuje wyniki obserwacji i badań życia społecznego i publicznego, zachowań, reakcji, obyczajowości dużych grup społecznych, a także analizę między innymi przyspieszonego rozwoju nowych technologii.

Podręcznik jest kierowany do szerokiego kręgu odbiorców, do studentów socjologii, pedagogiki, psychologii, prawa, politologii, stosunków międzynarodowych. Skorzystać z niego mogą wszyscy, którzy szukają odpowiedzi na pytania dotyczące struktur społecznych oraz procesów i relacji występujących między nimi.

Dr Ryszard Adam Podgórski - absolwent Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, doktor nauk humanistycznych z zakresu socjologii. Pracownik naukowy Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, adiunkt w Katedrze Socjologii na Wydziale Nauk Społecznych. Autor wielu publikacji naukowych i podręczników akademickich poświęconych socjologii, m.in. *Metodologia badań socjologicznych*, *Socjologia. Mikrostruktury i Historia myśli społecznej*.